

Powiatowy Urząd Pracy

41-902 Bytom, ul. Łagiewnicka 15
tel./fax: (32) 281-70-19, (32) 281-33-07, (32) 389-15-36, e-mail: urząd@pupbytom.com.pl

RAPORT - II/P/2013

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Bytom, marzec 2014 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP
2. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU PRACY W BYTOMIU
3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
5. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
6. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
7. WNIOSKI

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.) jednym z zadań w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Raport pełni dwie funkcje: z jednej strony opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się na różnych aspektach jego nierównowagi, z drugiej zaś pozwala na formułowanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu popytu na pracę i podaży pracy.

Celem niniejszego opracowania jest sformułowanie wniosków, ocen oraz prognoz niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań urzędu pracy. Szczegółowe cele w tym zakresie to:

- planowanie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu;
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- ułatwienie realizacji programów aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia;
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia dla bezrobotnych zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń.

Poprzez wskazanie kierunków rozwoju rynku pracy oraz ukazanie zmian zarówno w strukturze zarejestrowanych osób bezrobotnych jak i w strukturze składanych przez pracodawców ofert pracy, niniejsza analiza może okazać się pomocna dla organów administracji samorządowej, pracodawców oraz dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. Może bowiem ułatwić podjęcie decyzji o wyborze zawodu przez osoby uczące się, kierunku zmiany doskonalenia zawodowego, uruchomieniu nowego kierunku kształcenia, jak również wskazać, w jakich zawodach najłatwiej o pracowników na lokalnym rynku pracy.

Niniejsze opracowanie zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do kierunków kształcenia na poziomie szkoły oraz szkoleń na poziomie urzędów pracy i innych instytucji

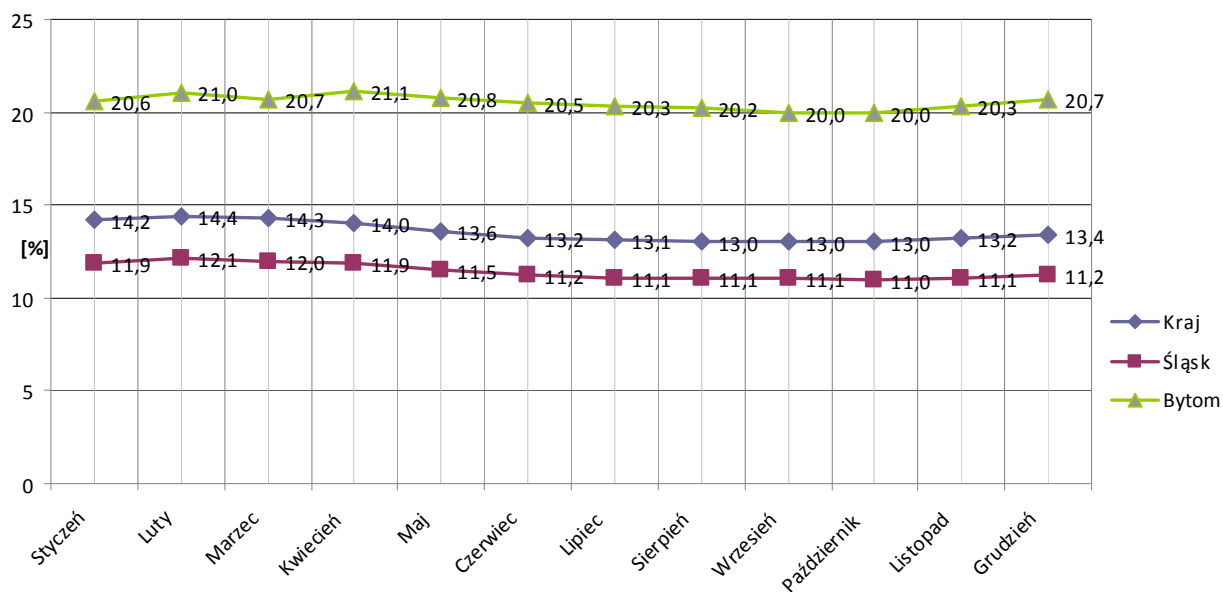
szkoleniowych, aby wpływały one w sposób korzystny na procesy zachodzące na rynku pracy.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe zostały wyznaczone w oparciu o wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy. Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie. Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast przez zawód w równowadze należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie, jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU PRACY W BYTOMIU – STAN NA 31.12.2013 r.

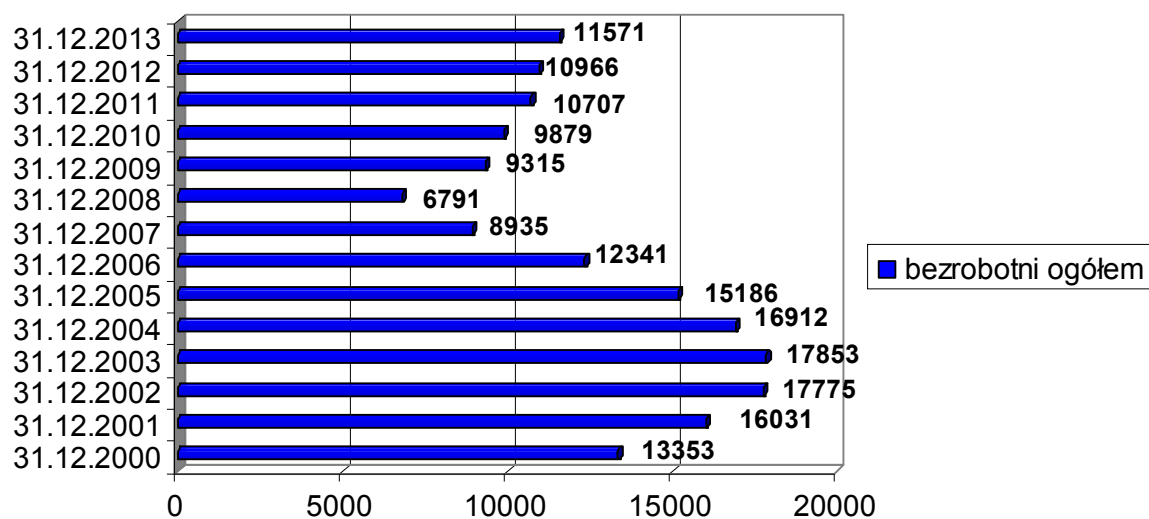
W Bytomiu na koniec grudnia 2013 r. zarejestrowanych było **11.571** osób. Stopa bezrobocia na koniec grudnia wyniosła **20,7 %**.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w odniesieniu do kraju i województwa śląskiego za 2013 r.

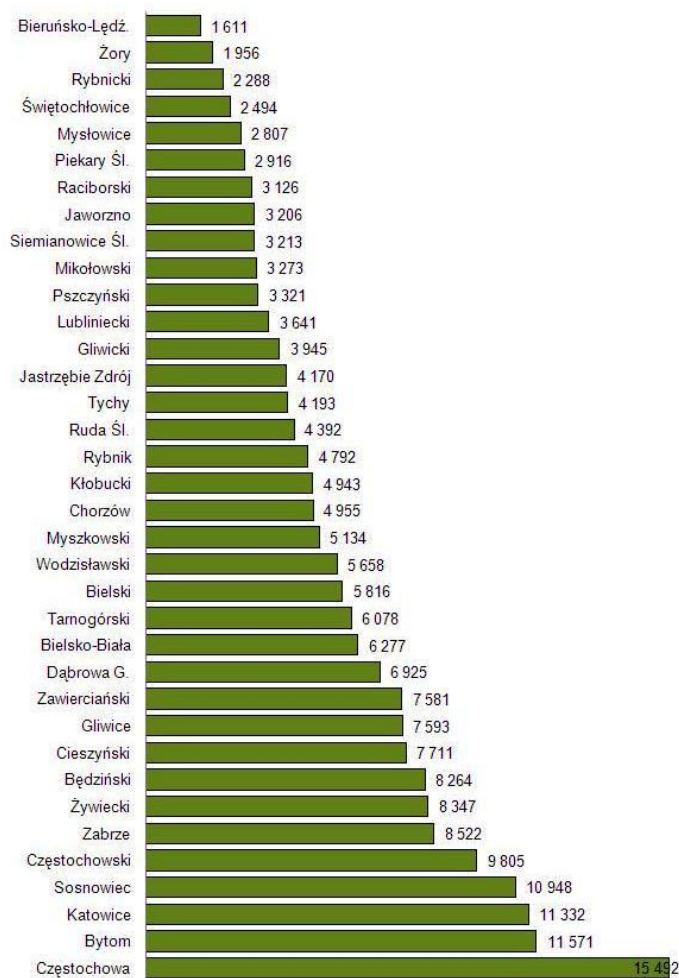

Źródło: Urząd Statystyczny Bydgoszcz

Wykres 2. Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Bytomiu w okresie grudzień 2000 – 2013 r.

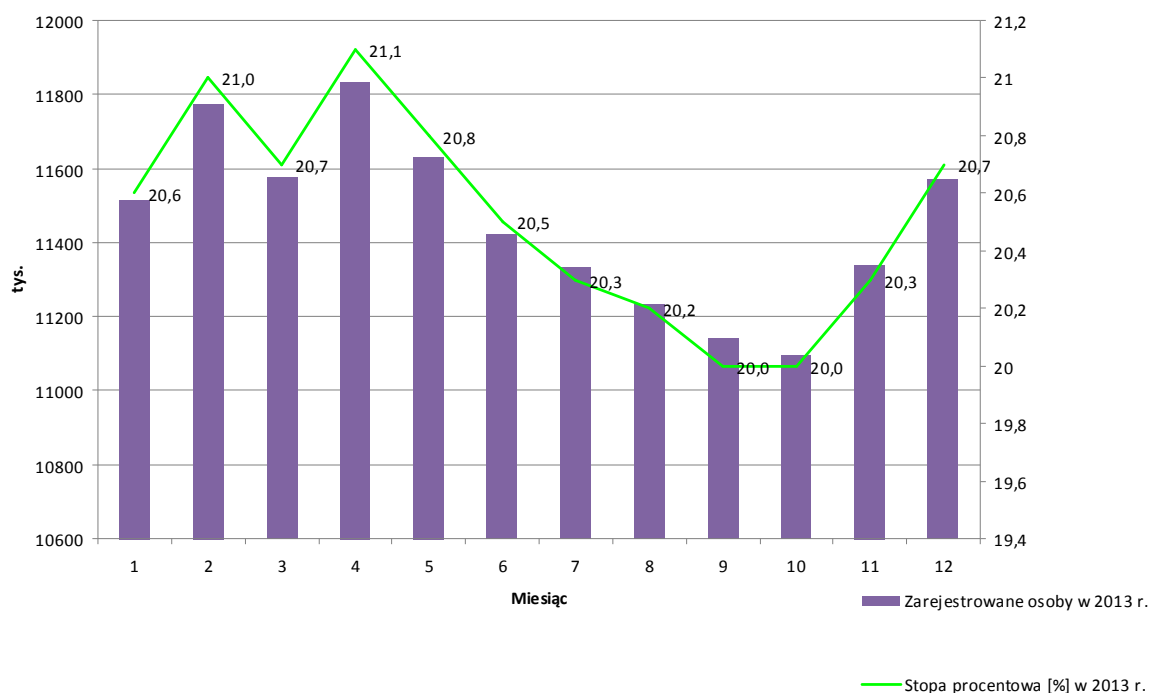

Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych w grudniu 2013 r. w województwie śląskim.

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach

Wykres 4. Stopa bezrobocia w odniesieniu do liczby osób bezrobotnych w 2013 r.

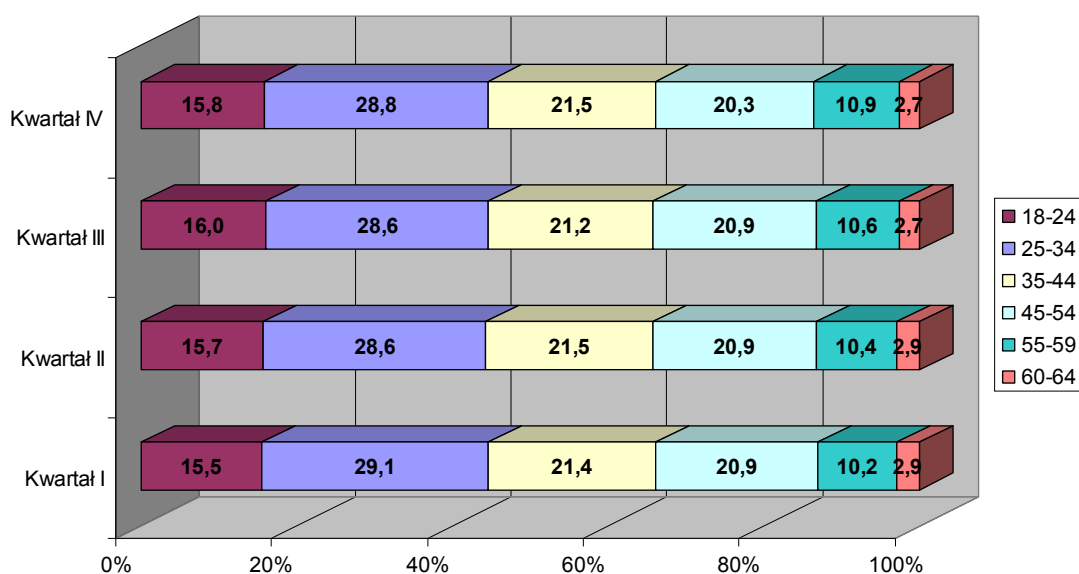

Spośród **11.571** osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu na koniec grudnia 2013 r.:

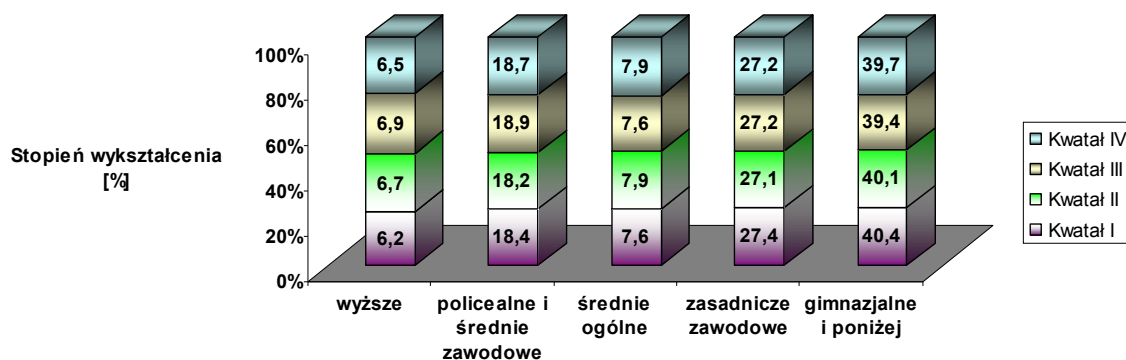
- **6.348** (54,9%) bezrobotnych stanowiły kobiety,
- **9.385** (81,1) osób poprzednio pracowało,
- **423** (3,6%) osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy,
- **1.415** (12,2%) posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych,
- **1.832** (15,8%) bezrobotnych to młodzież w wieku 18 -24 lata,
- **498** (4,3%) osoby niepełnosprawne,
- **7.051** (60,9%) osoby długotrwale bezrobotne,
- **7.739** (66,9%) osoby bez wykształcenia średniego,
- **1.867** (16,1%) kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- **2.810** (24,3%) osoby powyżej 50 roku życia,
- **1.950** (16,8%) osoby samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- **4.434** (38,3%) osoby bez kwalifikacji zawodowych,
- **3.049** (26,3%) osoby bez doświadczenia zawodowego,
- **708** (6,1%) osoby po odbyciu kary pozbawienia wolności.

1.2. Struktura bezrobocia wg wieku, wykształcenia, czasu pozostawiania bez pracy w 2013r. (w ujęciu kwartalnym)

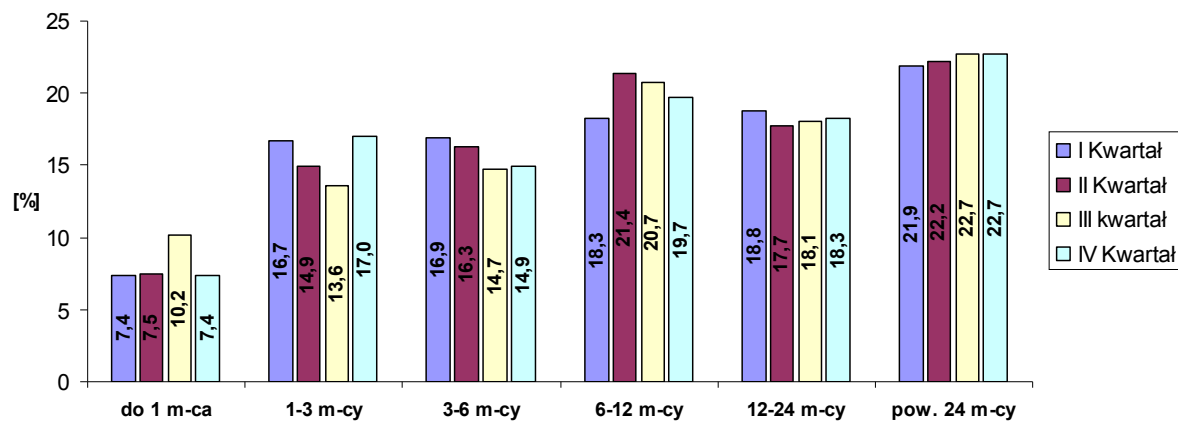
Wykres 5. Struktura bezrobotnych w Bytomiu wg wieku w 2013 r.

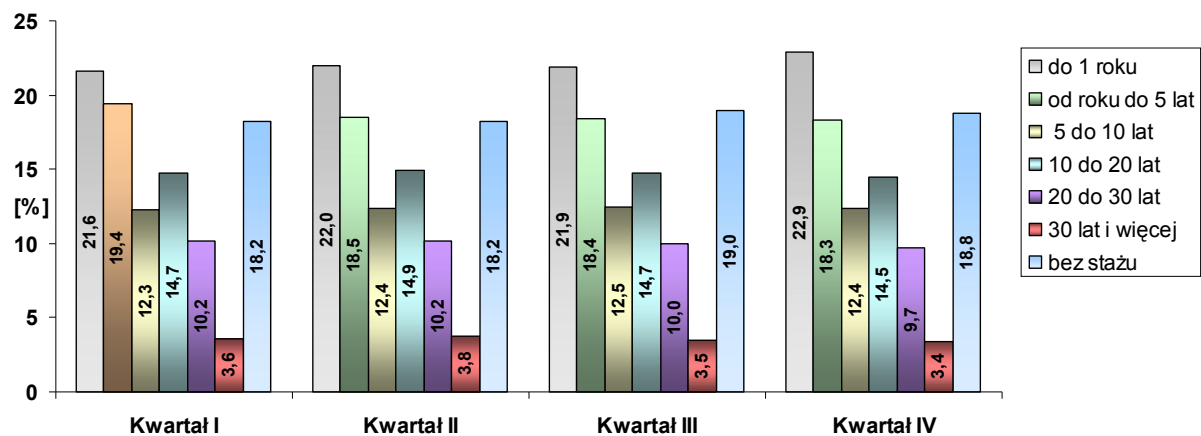
Wykres 6. Struktura bezrobotnych w Bytomiu wg wykształcenia w 2013 r.

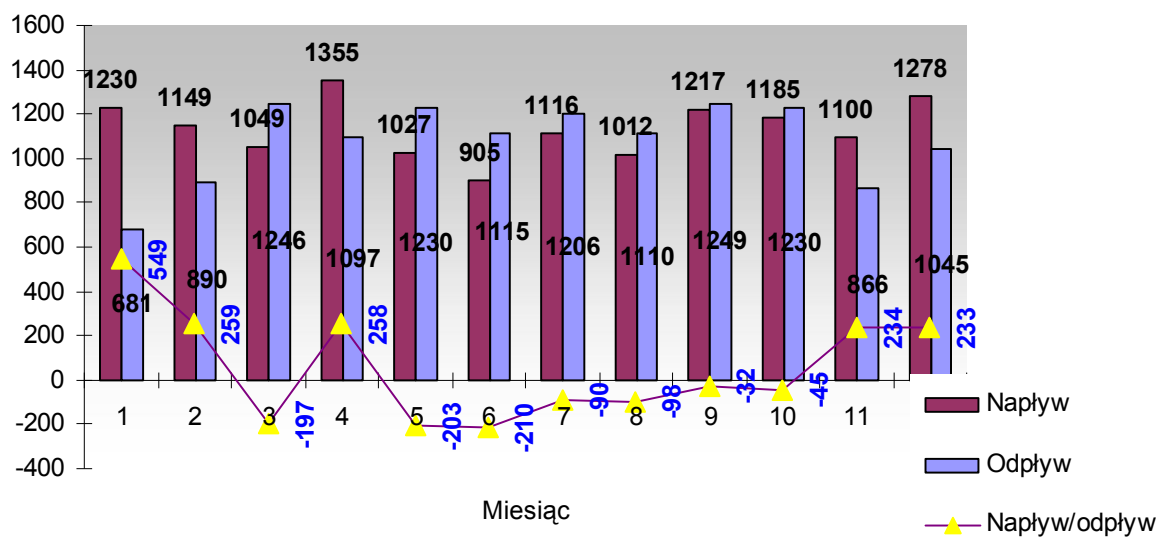
Wykres 7. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w 2013 r.

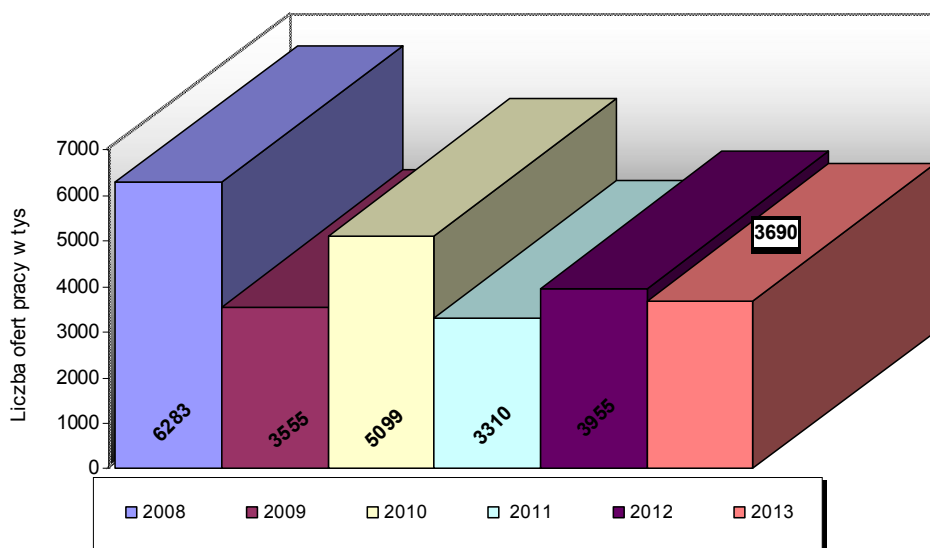
Wykres 8. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy – w 2013 r.

Wykres 9. Struktura bezrobotnych –napływ i odpływ bezrobocia w 2013 r.

Wykres 10. Liczba ofert pracy – w latach 2002 – 2013 r.

3. ANALIZA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Analizując strukturę bezrobocia wg grup zawodowych w Bytomiu w stosunku do ogólnej grupy bezrobotnych, można określić następujące grupy zawodów występujące najliczniej i najrzadziej na lokalnym rynku pracy.

Tabela 1. Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1.	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	13,2504	22,5573
2.	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	9,7992	1,9669
3.	"51"	Pracownicy usług osobistych	9,3132	13,4598
4.	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	8,5329	12,1565
5.	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7,7397	1,2086
6.	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	6,5756	3,8864
7.	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,9637	1,1376
8.	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,7334	7,0854
9.	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4,695	2,2987
10.	"74"	Elektrycy i elektronicy	3,3132	0,6398

Wymienione w tabeli grupy zawodów są grupami dominującymi. Reprezentanci tych grup stanowią 72,91% wszystkich osób bezrobotnych.

Tabela 2. Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najrzadziej występujące zawody

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1.	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0384	0

2.	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0384	0,0474
3.	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,0512	0,0474
4.	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,0768	0,0237
5.	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,1024	0,0711
6.	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,1152	0,0474
7.	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,1535	0,2133
8.	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,1535	0,0711
9.	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,3326	0,4503
10.	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,3838	0,6872

Przedstawione powyżej 10 grup zawodów reprezentowane jest przez zaledwie 1,44% ogółu bezrobotnych.

Struktura bezrobotnych absolwentów kształtuje się zdecydowanie inaczej. Najliczniej reprezentowane grupy zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najliczniej występujące zawody wśród absolwentów

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Absolwenci ogółem	Kobiety
1	"51"	Pracownicy usług osobistych	12,0689	17,0068
2	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	8,6224	11,5638
3	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	7,7585	6,1225
4	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	6,8965	9,5238
5	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	6,8964	6,1224
6	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	6,8963	6,8028
7	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,4655	1,3606
8	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	6,0345	1,3606
9	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	6,0344	7,4831
10	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	6,0344	8,1633
11	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	5,6032	2,7212

12.	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,8792	4,7619
13.	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	3,4481	4,762

Dane te odzwierciedlają zbliżoną strukturę wykształcenia młodzieży w stosunku do ogółu bezrobotnych. Większość zarejestrowanej młodzieży posiada kwalifikacje wynikające wprost z legitymowania się wykształceniem wyższym lub średnim. Podane grupy obejmują 86,63% ogółu absolwentów.

Analizując bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu według zawodów stwierdza się, że w 2013 roku, ponownie najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym lub niższym. Wymienione w poniższej tabeli zaledwie 20 zawodów agregują 7 111 osób, które stanowią 61,4% wszystkich zarejestrowanych osób.

Tabela 4. Struktura bezrobocia wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1.	"000000"	Bez zawodu	3754	2128
2.	"522301"	Sprzedawca	816	754
3.	"753105"	Krawiec	257	251
4.	"722204"	Ślusarz	255	10
5.	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej	233	1
6.	"512001"	Kucharz	220	185
7.	"331403"	Technik ekonomista	200	174
8.	"711202"	Murarz	161	2
9.	"911207"	Sprzątaczką biurową	134	134
10.	"311504"	Technik mechanik	129	14
11.	"931301"	Robotnik budowlany	125	5
12.	"411004"	Technik prac biurowych	105	100
13.	"514101"	Fryzjer	104	96
14.	"753303"	Szwaczka	103	103
15.	"751201"	Cukiernik	100	81
16.	"311204"	Technik budownictwa	87	29

17.	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	85	53
18.	"512002"	Kucharz małej gastronomii	84	59
19.	"722314"	Tokarz w metalu	80	29
20.	"515303"	Robotnik gospodarczy	79	26

4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Struktura napływu bezrobotnych według zawodów w minionym roku odzwierciedlała grupy zawodów generujących bezrobocie.

Zdecydowanie największy napływ bezrobotnych odnotowuje się w grupach zawodów związanych z przemysłem i usługami. 10 dominujących grup zawodów agreguje 68,24% ogółu bezrobotnych.

Tabela 5. Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych – największy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1.	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	11,9729	20,7617
2.	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	8,6133	1,1709
3.	"51"	Pracownicy usług osobistych	8,4531	12,1144
4.	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	7,7908	3,8954
5.	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	7,1282	9,4348
6.	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,9568	0,9008
7.	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,912	7,746
8.	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,2609	0,7879
9.	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,2265	5,7194
10.	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	3,9296	1,4863

W najmniejszym stopniu bezrobocie generują grupy zawodów związane z leśnictwem rolnictwem, rybołówstwem, co ma związek z profilem gospodarczym Bytomia oraz grupy zawodów związane z wysokimi kwalifikacjami pracowników, dotyczące kadry zarządzającej.

Tabela 6. Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych – najmniejszy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1.	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0228	0,045
2.	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0457	0,0225
3.	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,0685	0,045
4.	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,1141	0,1125
5.	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,1255	0,045
6.	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1257	0,045
7.	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,2741	0,0676
8.	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,2969	0,2702
9.	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,3313	0,6305
10.	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,3541	0,5855

Napływ bezrobotnych absolwentów kształtował się nieco inaczej. Największy napływ odnotowano w grupach zawodów związanych z wykształceniem średnim. Znaczną część stanowiły osoby z grup zawodowych „specjaliści”. Do tej grupy zalicza się między innymi specjalistów do spraw ekonomicznych i zarządzania, z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury, nauczania i wychowania, nauk fizycznych, matematycznych i technicznych.

10 dominujących grup obejmuje 76,02% ogółu absolwentów.

Tabela 7. Struktura napływu bezrobotnych absolwentów wg grup zawodowych – największy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Absolwenci ogółem	Kobiety
1.	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	10,3312	10,9344
2.	"51"	Pracownicy usług osobistych	9,6691	11,9284
3.	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	9,6691	12,3259
4.	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	9,2683	11,3319
5.	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	9,1392	13,1221
6.	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	8,0798	7,157

7.	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	5,6956	5,9642
8.	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	5,6956	7,5546
9.	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	4,7685	1,7892
10.	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	3,7088	0,1988

Nie zanotowano napływu dotyczącego absolwentów w następujących grupach zawodowych:

- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni,
- Kierownicy do spraw zarządzania i handlu,
- Pozostali pracownicy obsługi biura,
- Rolnicy produkcji towarowej,
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni,
- Monterzy,
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie.

Analiza napływu bezrobotnych według zawodów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu wskazuje, że w 2013 roku najliczniej rejestrowały się osoby z wykształceniem zawodowym lub niższym. Wymienione w poniższej tabeli zaledwie 20 zawodów agregują 8 292 osób, które stanowią 60,7% wszystkich noworejestrowanych osób, których było 13 623.

Tabela 8. Struktura napływu bezrobotnych wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodów	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1.	"000000"	Bez zawodu	4869	2313
2.	"522301"	Sprzedawca	778	706
3.	"331403"	Technik ekonomista	238	205
4.	"722204"	Ślusarz	234	7
5.	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej	234	1
6.	"753105"	Krawiec	189	182
7.	"512001"	Kucharz	179	132
8.	"311504"	Technik mechanik	167	11

9.	"711202"	Murarz	157	3
10.	"514101"	Fryzjer	154	142
11.	"931301"	Robotnik budowlany	143	3
12.	"235107"	Pedagog	126	119
13.	"411004"	Technik prac biurowych	118	116
14.	"751201"	Cukiernik	118	85
15.	"311204"	Technik budownictwa	113	34
16.	"512002"	Kucharz małej gastronomii	99	63
17.	"911207"	Sprzątaczką biurową	97	96
18.	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych	96	0
19.	"311408"	Technik elektronik	92	8
20.	"751204"	Piekarz	91	23

Napływ bezrobotnych absolwentów kształtował się inaczej. Największy napływ odnotowano w zawodach związanych z wykształceniem średnim. 20 dominujących zawodów obejmuje 60,3% ogółu noworejestrowanych absolwentów, których łącznie było 1 037.

Tabela 9. Struktura napływu bezrobotnych absolwentów wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodów	Nazwa zawodu	Absolwenci ogółem	Kobiety
1.	"000000"	Bez zawodu	282	117
2.	"235107"	Pedagog	53	53
3.	"522301"	Sprzedawca	50	40
4.	"514101"	Fryzjer	31	30
5.	"351203"	Technik informatyk	25	2
6.	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych	18	0
7.	"331403"	Technik ekonomista	17	12
8.	"242190"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	15	9
9.	"512002"	Kucharz małej gastronomii	14	9
10.	"422402"	Technik hotelarstwa	14	13
11.	"263204"	Socjolog	14	14
12.	"242217"	Specjalista administracji publicznej	13	8
13.	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	11	1
14.	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług	11	8

		gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych		
15.	"214106"	Logistyk	11	3
16.	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych	10	0
17.	"514207"	Technik usług kosmetycznych	10	10
18.	"512001"	Kucharz	9	6
19.	"522305"	Technik handlowiec	9	7
20.	"213106"	Biotechnolog	9	8

5. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na przestrzeni poszczególnych lat liczba ofert pracy wzrastała lub malała z racji zmian zachodzących w gospodarce. W 2013 roku liczba zgłoszonych miejsc pracy do Urzędu wyniosła 3.690 ofert.

Tabela 10. Liczba ofert pracy w latach 2005-2013

	Oferty pracy w 2006 r.	Oferty pracy w 2007 r.	Oferty pracy w 2008 r.	Oferty pracy w 2009 r.	Oferty pracy w 2010 r.	Oferty pracy w 2011 r.	Oferty pracy w 2012 r.	Oferty pracy w 2013 r.
Ogółem:	3.506	6.168	6.283	3.555	5.099	3.310	3.955	3690

Z analizy struktury ofert pracy wg grup zawodowych wynika, iż najczęściej składane były oferty pracy w handlu, usługach, budownictwie i przemyśle. 10 dominujących grup zawodowych agregują 77,20% ogółu ofert pracy.

Tabela 11. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych – najczęściej składane oferty

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grup zawodowych	Oferty prace zgłoszone w 2012 roku
1	"51"	Pracownicy usług osobistych	24,8191%
2.	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	12,7429%
3.	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7,7457%
4.	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	6,9128%
5.	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	5,4692%
6.	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4,6918%
7.	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,0533%
8.	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	3,8034%
9.	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,6924%
10.	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	3,2760%

Ze względu na profil gospodarczy Bytomia, nie odnotowano żadnych ofert pracy w grupie zawodów: „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”.

Ranking zawodów, w których złożono najwięcej ofert pracy w Bytomiu w roku 2013 r. prezentuje się następująco:

1. Robotnik gospodarczy - **757** ofert pracy,
2. Technik prac biurowych - **447** ofert pracy,
3. Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani pracy - **112** ofert,
4. Sprzedawca - **109** ofert pracy,
5. Robotnik budowlany - **105** ofert pracy,
6. Sprzątaczką biurową - **94** oferty pracy,
7. Przedstawiciel handlowy - **75** ofert pracy,
8. Asystent sędziego - **53** oferty pracy,
9. Magazynier - **52** oferty pracy,
10. Murarz - **52** oferty pracy,
11. Kierowca samochodu ciężarowego - **52** oferty pracy,
12. Dekarz - **50** ofert pracy,
13. Kucharz - **45** ofert pracy,
14. Ślusarz - **44** oferty pracy,
15. Rejestratorka medyczna - **38** ofert pracy,
16. Pomoc kuchenna - **38** ofert pracy,
17. Dozorca - **37** ofert pracy,
18. Fryzjer - **35** ofert pracy,
19. Opiekun osoby starszej - **33** oferty pracy,
20. Inwentaryzator - **30** ofert pracy.

6. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analiza porównawcza ofert pracy i zarejestrowanych bezrobotnych wg zawodów pozwala wskazać zawody „nadwyżkowe” i „deficytowe”.

Dane zawarte w zestawieniu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2013 roku pokazują, że rynek pracy w Bytomiu związany jest przede wszystkim z problematyką zawodów nadwyżkowych.

Spośród 928 zawodów, które występują na bytomskim rynku pracy, aż 124 pozycje klasyfikuje się jako zawody nadwyżkowe, 30 pozycji stanowią zawody zrównoważone, natomiast 59 zawodów zalicza się do zawodów deficytowych. Pozostałe 715 zawodów to takie, gdzie występuje sytuacja napływu ofert przy jednoczesnym braku rejestracji osób, bądź odwrotnie.

Na przykładnie dużych grup zawodów wygląda to następująco:

Tabela 12. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych wg grup zawodów

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Nadwyżka /deficyt
1	2	3	4	5
1	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	Zawody nadwyżkowe
2	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0425	
3	"35"	Technicy informatycy	0,0515	
4	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0608	
5	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0769	
6	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1027	
7	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,1262	
8	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,1394	
9	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,1525	
10	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,1788	
11	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,18	
12	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,1923	
13	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,1935	
14	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,1936	
15	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,2083	

16	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,2097	
17	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,2158	
18	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,2376	
19	"82"	Monterzy	0,2683	
20	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,3093	
21	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,3636	
22	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,4297	
23	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,44	
24	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,4581	
25	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,4913	
26	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,5	
27	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,5455	
28	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,5974	
29	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,7108	
30	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,7388	
31	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,7677	
32	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,8333	
33	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,9384	Zawód zrównoważony
34	"51"	Pracownicy usług osobistych	1,2081	Zawody deficytowe
35	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,4138	
36	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	1,75	
37	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,3418	
38	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	2,4937	
39	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	2,6364	

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono zawody nadwyżkowe uszeregowane wg wielkości nadwyżki osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2013 roku do liczby ofert pracy pozyskanych w analogicznym okresie przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu.

Tabela 13. Zawody nadwyżkowe

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
"512002"	Kucharz małej gastronomii	0,0101
"311408"	Technik elektronik	0,0109
"311504"	Technik mechanik	0,0120
"753303"	Szwaczka	0,0123
"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej	0,0128
"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,0208
"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0222
"524990"	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0244
"263204"	Socjolog	0,0278
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych	0,0312
"712601"	Hydraulik	0,0333
"311204"	Technik budownictwa	0,0354
"241306"	Specjalista do spraw finansów	0,0370
"422103"	Technik obsługi turystycznej	0,0400
"911206"	Salowa	0,0500
"753105"	Krawiec	0,0529
"311303"	Technik elektryk	0,0536
"611306"	Ogrodnik terenów zieleni	0,0556
"351203"	Technik informatyk	0,0575
"343101"	Fotograf	0,0588
"711503"	Stolarz budowlany	0,0606
"513101"	Kelner	0,0690
"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,0727
"211301"	Chemik	0,0769
"711502"	Cieśla szalunkowy	0,0769
"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,0789
"721306"	Blacharz samochodowy	0,0909
"741201"	Elektromechanik	0,0909
"961102"	Ładowacz nieczystości stałych	0,0909
"751204"	Piekarz	0,0989
"214990"	Pozostali inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1000
"751105"	Rzeźnik - wędliniarz	0,1000
"751201"	Cukiernik	0,1102
"421103"	Kasjer bankowy	0,1111
"514105"	Technik usług fryzjerskich	0,1111
"721207"	Spawacz ręczny gazowy	0,1111
"523002"	Kasjer handlowy	0,1154
"713102"	Malarz budowlany	0,1190
"311509"	Technik mechanik obróbki skrawaniem	0,1250
"522390"	Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	0,1250
"143990"	Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1364
"752205"	Stolarz	0,1400

"522301"	Sprzedawca	0,1401
"228103"	Farmaceuta - farmacja apteczna	0,1429
"263408"	Specjalista komunikacji społecznej	0,1667
"321201"	Technik analityki medycznej	0,1667
"811190"	Pozostali górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	0,1667
"722204"	Ślusarz	0,1880
"334306"	Technik administracji	0,1905
"325401"	Technik fizjoterapii	0,2000
"711301"	Kamieniarz	0,2000
"821105"	Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	0,2000
"834401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,2000
"962106"	Kolporter	0,2000
"513202"	Barman	0,2143
"222101"	Pielegniarka	0,2222
"514101"	Fryzjer	0,2273
"214202"	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,2500
"228301"	Fizjoterapeuta	0,2500
"235205"	Nauczyciel upośledzonych umysłowo (oligofrenopedagog)	0,2500
"431103"	Technik rachunkowości	0,2500
"524601"	Wydawca posiłków / bufetowy	0,2500
"712204"	Posadzkarz	0,2500
"722314"	Tokarz w metalu	0,2500
"818990"	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	0,2500
"912102"	Pracznia	0,2500
"512001"	Kucharz	0,2514
"933304"	Robotnik magazynowy	0,2632
"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,2963
"713203"	Lakiernik samochodowy	0,3077
"311703"	Technik górnictwa podziemnego	0,3125
"522305"	Technik handlowiec	0,3182
"515301"	Gospodarz domu	0,3200
"711202"	Murarz	0,3312
"214404"	Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia przemysłowe	0,3333
"311890"	Pozostali kreślarze	0,3333
"325905"	Opiekunka dziecięca	0,3333
"334390"	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	0,3333
"523001"	Kasjer biletowy	0,3333
"721290"	Pozostali spawacze i pokrewni	0,3333
"732301"	Introligator	0,3333
"961302"	Robotnik placowy	0,3333
"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,3600
"321301"	Technik farmaceutyczny	0,3636
"541306"	Portier	0,3636
"422301"	Operator centrali telefonicznej	0,4000
"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	0,4138
"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,4286
"721404"	Monter konstrukcji stalowych	0,4444
"722313"	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	0,4444
"821990"	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,4444
"243203"	Specjalista do spraw public relations	0,5000
"325907"	Terapeuta zajęciowy	0,5000

"333104"	Pracownik działu logistyki	0,5000
"712401"	Monter izolacji budowlanych	0,5000
"723401"	Mechanik pojazdów jednośladowych	0,5000
"732201"	Drukarz	0,5000
"742117"	Serwisant sprzętu komputerowego	0,5000
"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,5500
"325402"	Technik masażysta	0,5714
"263401"	Psycholog	0,6000
"432103"	Magazynier	0,6047
"721208"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0,6250
"334302"	Asystent dyrektora	0,6667
"532102"	Opiekun medyczny	0,6667
"833101"	Kierowca autobusu	0,6667
"331301"	Księgowy	0,7037
"721301"	Blacharz	0,7143
"931301"	Robotnik budowlany	0,7343
"832203"	Kierowca samochodu osobowego	0,7436
"241202"	Doradca finansowy	0,7500
"325101"	Asystentka stomatologiczna	0,7500
"341201"	Asystent osoby niepełnosprawnej	0,7500
"343901"	Animator kultury	0,7500
"422602"	Recepcjonista	0,7500
"912202"	Operator myjni	0,7500
"834311"	Operator suwnic (suwnicowy)	0,7692
"712602"	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,7778
"341205"	Pracownik socjalny	0,8000
"931205"	Robotnik drogowy	0,8000
"243305"	Specjalista do spraw sprzedaży	0,8182
"712612"	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	0,8333
"951002"	Dystrybutor ulotek	0,8333
"611303"	Ogrodnik	0,8571

Kolejna tabela przedstawia zawody cechujące się równowagą pomiędzy zapotrzebowaniem a liczbą poszukujących pracy w tym zawodzie.

Tabela 14. Zawodu zrównoważone

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
"514202"	Kosmetyczka	0,9231
"911207"	Sprzątaczką biurową	0,9691
"112017"	Prezes	1,0000
"213204"	Inżynier ogrodnictwa	1,0000
"214490"	Pozostali inżynierowie mechanicy	1,0000
"233008"	Nauczyciel języka angielskiego	1,0000
"233011"	Nauczyciel języka niemieckiego	1,000
"234202"	Wychowawca małego dziecka	1,0000

"242307"	Specjalista do spraw kadr	1,0000
"242309"	Specjalista do spraw rekrutacji pracowników	1,0000
"311508"	Technik mechanik maszyn i urządzeń	1,0000
"311917"	Technik organizacji produkcji	1,0000
"324002"	Technik weterynarii	1,0000
"334304"	Asystent zarządu	1,0000
"343203"	Florysta	1,0000
"343301"	Bibliotekarz	1,0000
"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	1,0000
"431101"	Asystent do spraw księgowości	1,0000
"432201"	Planista produkcyjny	1,0000
"432302"	Dyspozytor transportu samochodowego	1,0000
"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	1,0000
"711404"	Zbrojarz	1,0000
"712290"	Pozostali posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	1,0000
"812190"	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	1,0000
"814208"	Operator wtryskarki	1,0000
"832202"	Kierowca samochodu dostawczego	1,0000
"911101"	Pomoc domowa	1,0000
"962105"	Goniec	1,0000
"962902"	Dozorca	1,0000
"524902"	Doradca klienta	1,0526

Bardzo często ma miejsce sytuacja, kiedy bezrobotni odmawiają przyjęcia ofert pracy proponowanych przez Urząd Pracy. Przyczyną odmów przyjęcia ofert pracy, stażu, bądź szkolenia jest głównie fakt, że wiele osób bezrobotnych zgłasza się do Urzędu Pracy w związku z koniecznością uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego oraz świadczeń opieki społecznej i osoby te nie są zainteresowane pracą lub inną formą aktywizacji zawodowej. Ponadto oferty pracy lokalnych pracodawców są często nieatrakcyjne z uwagi na minimalną płacę lub propozycje pracy w ramach umowy-zlecenia lub umowy o dzieło.

7. WNIOSKI

Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu jest odzwierciedleniem zmian gospodarczych, które dokonały się w mieście. Charakteryzuje się ona przewagą zawodów związanych z tradycyjnymi gałęziami gospodarki, jakimi były w Bytomiu górnictwo i hutnictwo.

Kolejny raz potwierdza to przeprowadzona analiza, która wskazuje, że popyt na określone grupy zawodów jest kształtowany przez tendencje zawodowe, które generują pojawianie się nowych zawodów, wpływają na zanikanie zawodów istniejących oraz decydują o całkowitym braku popytu na wybrane zawody i specjalności.

Stałą od lat tendencją bytomskiego rynku pracy jest dominacja zawodów nadwyżkowych, które znacznie przewyższają liczbę zawodów deficytowych.

Wyniki przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykorzystywane są na bieżąco przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w szczególności do:

- usprawnienia działań pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o aktualnej sytuacji na bytomskim rynku pracy pod kątem szansy na uzyskanie zatrudnienia,
- korekty struktury kształcenia zawodowego w przygotowywanych corocznie wspólnie z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta „planach naborowych” do szkół ponagimnazjalnych,
- określenia odpowiednich kierunków szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych,
- usprawnienia działań Działu Doradztwa Kariery i Informacji Zawodowej poprzez wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych,
- ułatwienia realizacji aktywnych form ograniczających długotrwałe bezrobocie poprzez realizację założeń outplacementu tj. programu zwolnień monitorowanych w zakresie tworzenia oferty przekwalifikowań.

Analizowanie lokalnego rynku pracy jest zadaniem trudnym, czasochłonnym i kosztownym.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz wnioski sformułowane w trakcie analizy przedmiotu badania, stanowią obraz lokalnego rynku pracy, który charakteryzuje tylko pewien fragment rzeczywistości. Wolne miejsca pracy, którymi dysponował Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w minionym roku nie odzwierciedlały struktury wszystkich ofert

dostępnych na lokalnym rynku pracy. Część bezrobotnych z terenu Bytomia podjęła pracę poza jego obszarem, co sprawia, że monitoring tworzony dla lokalnego rynku pracy nie pokazuje faktycznego zapotrzebowania pracodawców na pracowników w określonych zawodach.